

část druhá obsahuje úřední výnosy, zprávy o museích, o činnosti konservatorské, o výkopech řeckých, o výkopech cizích škol archaeologických, o nahodilých nálezech a pod. Jak vidno, obsah velmi bohatý a úprava velmi slušná, hojnost zdařilých fotografií. Rozsah ročníků je na léta válečná značný; ročník I. má 294 a 96 str., r. II. 335 a 84 str. a řadu tabulek vyobrazení, r. III. 503 str. bez přílohy, r. IV. dosud 104 a 80 str. Cena 15 drachem za ročník není přemrštěná; při vysokém kursu řecké drachmy je ovšem pro nás dosti značná. Z obsahu zmiňuji se aspoň o věcech nejdůležitějších. V. Leonardos publikuje poprvé, doplňuje a vykládá zlomek psefismatu athenského z r. 320—19, navrženého současněkem Demostenovým, řečníkem Demadem (r. I. str. 195 nn.), J. Sotiriadis uveřejňuje řadu dosud neznámých nápisů z Thermu v Aitolii (I. str. 45 nn.), srv. doplňky K. Rhomea str. 280 nn., M. Papadakis podává obsáhlou zprávu o objevu chrámu Isidina v Eretrii (I. str. 115 nn.), K. Kuroiotis vykládá o výsledcích svých výkopů na ostrově Chiu (str. 64 nn., srv. II. str. 190 nn.) atd. V ročn. II. podává J. Svoronos zprávu o pokladu řeckých mincí, nalezeném u vesničky Myru v okolí thessalského města Karditsy, z něhož dostalo se numismatickému museu celkem 1596 řeckých mincí z části velmi vzácných (str. 273 nn.), dále čteme tu zprávy o objevech archaeologických a vykopávkách ve Faleru, Thermu, u messenské Korony, v Koroneii, o nových nápisech z Kreta a makedonské Beroie atd. Ročník III. (1917) vyplněn je celý rozsáhlou zprávou A. Keramopulla, efora starožitností v Attice, o výkopech v Thebách a studii téhož spisovatele o topografii starých Theb. Dosud vyšlá část ročníku IV. obsahuje velmi zajímavou zprávu o nálezu minojských hrobů u kretske vesnice Gurnes od J. Chatzidakise, studii o mincích makedonského krále Cassandra (konec IV. stol. př. Kr.) od Jiřího Ikonoma atd.; vedle toho hojnost stručných zpráv. A. S.

Πρακτικά archaeologické společnosti athenské vydávána byla za války dále, vyšel r. 1914 a 1915; tímto ročníkem, zdá se, bylo vydávání ročenky této zastaveno, poněvadž úkol její převzala ročenka ministerstva kultu a vyučování, *Αρχαιολογικὸν Δελτίον*, o němž podávám zprávu výše. V posledních dvou ročnících vedle obvyklých zpráv společnosti samé čteme referáty o objevu Odeia Perikleova, o výkopech v Pelle a jiných městech Makedonie a Thessalie, v Nikopoli (u mysu Actijského), na Sifnu, na Kretě a v Tiryntu. A. S.

Museo Nazionale v Římě skládá se nyní ze tří částí, rozdělených věcně i místně. První oddíl tvoří sbírky praehistorické a palaeontologické, pak cizokrajné. Umístěny jsou v třetím patře Collegia Romana, kde bylo dříve tak zvané Museo Kircheriano. Ředitelem je Pigorini. Druhá část je tak zvané Museo Giulio ve vile papeže Julia III., ležící u cesty Flaminiovy. Obsahuje věci etruské a památky na ty národy a kmeny italské a latinské, které sídlily blízko Římanů a byly jimi podrobeny a případně absorbovány. Do vile Juliovy byly tedy přeneseny mnohé předměty z bývalého musea Kircherského, tak zejména cista Ficoronská. Jedná se také o fibuli praenestskou, jež dle nového dělení sice beze sporu do musea Juliova patří, ale již se praehistorické museum nechce vzdáti. Správa jednotlivých oddílů Národního musea je totiž úplně samostatná a vzájemně nezávislá. Část umístěnou ve vile Juliově řídí nyní po Al. Setovi docent archeologie římské university Giglioli. Konečně patří k Národnímu museu jako třetí část známé Museo delle Terme, řízené epigrafikem a archaeologem Rob. Paribenim. — Novými nálezy a vykopávkami se stále a značně rozmnožují sbírky zejména druhé a třetí části. Museo Giulio bylo zvláště obohaceno soustavnými pracemi ve Vejích, jež byly prováděny i za války. V květnu r. 1916 našel tam Giglioli polychromovanou hlíněnou sochu Apollona v nadpřirozené velikosti, podivuhodně zachovanou, a krom ní ještě několik menších stejně pracovaných tors, z nichž lze

souditi, že tu šlo o anathematické sousoší, představující pravděpodobně Apollona a Artemidu chystající se ztrestati Herakla, provázeného asi Iolaem, za pých spáchaný zabitím posvátné laně. Nejpodivnější je u této terrakotty, že nelze vypátrati, jak byla udělána. Není totiž ani nejmenší stopy po sestavení z několika kusů, jak obyčejně se takové sochy dělávaly, ale rozměry nového Apollona jsou zas takové, že zdá se technicky nemožno, aby byl vymodelován a vypálen v celku. — Giglioli publikoval svůj nález v lednovém sešitě loňských *Notizie degli Scavi*. V. G.

Zajímavý příklad falšování objevil jsem v Pompejích. V domě reg. V. ins. 2. zvaném *Nozze d'argento* ohledával jsem mohutný sloup v peristylu, pátraje po grafitech, která při objevení r. 1892 byla úplně zřetelná. Našel jsem po nich jen nečitelné stopy, zvětrání povrchu sloupu **P** je zahladilo, ale za to přišel jsem na zcela čerstvě vrytý monogram **X**. Byl udělán velmi důkladně a dosti hluboko. Až trochu zvětrá a nabude patiny, bude možná nějaký horlivec dokazovati existenci křesťanství i v rodinách pompejských. V. G.

O novém zlomku nápisné kroniky ostijské (v. Listy fil. XLVII 140 nn.) pojednal v *BphW* 1920 sl. 303 nn. též Ch. Hülsen. Záhadné *inter ultores* na ř. 2. chce vykládati jako *inter ulitores* = *holitores*, soudě, že zelinářské krámky byly umístěny v prostorách *Circu* obrácených k *Aventinu*. Je však velmi pochybné, že by těch zelinářských krámků bylo bývalo v *Circu* tolik, aby stačily na pojmenování celé jeho části. Dále pak vadí velmi násilný výklad, že *ultores* = *holitores*; takového nic nelze připustiti na úředním dokumentu z první doby císařské, jehož forma je přes všechny Hülsenovy pochybnosti korektní. Spletitou otázku A. Egriliů *Rufů* řeší tak, že abdikaci A. Egrilia *Rufa*, pontifika a censora, na úrad pontifika *Vulkánova*, uvádí v souvislost s dosazením praefektů, z nichž opět jedním týž A. Egrilius byl. Je to libovolná a neodůvodněná kombinace; můj výklad (str. 145 nn.) je přirozenější a opírá se o určité důvody. Totéž, domnívám se, může platiti i o výkladu ř. 19. *in urbe perlatum* (148 nn.), který Hülsen považuje za nepřesný. V. G.

E. Pfeiffer dokazoval ve spise *»Studien zum antiken Stern-glauben«* v Lipsku 1916, že hippokratovský spis *περὶ ἐβδουμάδων* je závislý na starším pythagoreismu a že jest proto klásti jeho vznik do doby mezi lety 450 a 350 př. Kr. Naproti tomu dokazuje nyní W. H. Roscher ve spise *»Die hippokratische Schrift von der Siebenzahl und ihr Verhältnis zum Altpythagoreismus. Ein Beitrag zur Geschichte der älteren Philosophie und Geographie«* (v *Berichte über die Verhandlungen der sächs. Akademie der Wissenschaften zu Leipzig, phil.-hist. Klasse* 71. sv. 1919, 5. seš., str. 114, za 3-20 mk) srovnáním spisu hippokratovského a učení Pythagorova po stránce zeměpisné, arithmetické, astronomické, psychologické a hudební, že onen spis je starší než učení Pythagorovo a na něm úplně nezávislý. Plyne to hlavně z těchto důvodů: 1. Mapa světa v onom spise ignoruje říši perskou, Atheny a vůbec celý západ a klade do středu světa Ionii. Vznikl tedy spis před zničením Ionie od Peršanů v době Thaletově a Anaximandrově, t. j. v první polovici 6. stol. př. Kr. 2. Jako v lékařství i ve filosofii Řeků jsou hebdomady starší než dekady a ostatní čísla, jichž užili Pythagorovci. Číslo 7 hraje úlohu již u Solona a jeho rozdělení věku mužova a rozdělení hippokratovské jsou si velmi podobna. Hebdomadologie obou opírá se o lidové představy, s nimiž se shledáváme i jinde (u Semitů, Peršanů a Etrusků). 3. Nejdůležitější však jest, že skladatel spisu *περὶ ἐβδουμάδων* nezná pythagorského učení o sedmi planetách a hudebně-akustického významu čísla 7 (theorie o 7 tónech heptachordu nebo sedmistrunné liry a o harmonii sfér), což jest hlavn. objev Pythagorův. A. K.